

rința stricăcioasă" a dascălimei și a preoțimei sale „rătăcite“.

Dér étă, ce ni-se raportéză despre acésta, din capitala ungară:

Pesta, 9 Ian. n. 1894.

Onorată Redacțiune!

Când veți primi această scrisoare, veți primi pöte și numărul întâiu alü föiei „Poporulü“, edată cu spesele ministerului de agricultură, sub direcțiunea cunoscutului Dr. Alexics György. Föia se va trimite gratisü la tóte comunele romănesci.

Lucrulü s'a plămăditü în secretü. Celü puținü până ađi n'a avutü nimeni cunoscință, că se pregătesce aici, la centrulü ocărnuirei, unü organü popularü în limba română.

Pe câtü amü aflatü, föia „Poporulü“ va apărë încă înainte de anulü nou alü nostru. Va tracta cestiunii economice, dér va scrie și articuli de instrucțiune populară și poesii populare culese de Dr. Alexics, afară de acésta alte noutăți, ér limba acestü foi „patriotice“ va fi, đice-se, câtü se pöte de populară, ca se o înțelegă țăraniü nostru, fără se mai aibă lipsă de esplicățiunile dascălorü, séu a preoților lorü.

Vedeți cum se îngrijesce părintesculü guvernü de luminarea poporului nostru, care nu a cădütü, chiar acum numai—tropeü la inimă!

Me vomü pomeni încă, că ne va înfința și câteva gimnasii, școle reale și în fine, pipază pe colacü, vre-o două Academii și o Universitate. Ce điceți?

Föia d-lui Alexics apare odată în săptămână.

Din Camera română.

Discusiune privitoare la cestiunea română.

Din discursulü d-lui C. Arionü.

(Fine)

D. C. C. Arionü... D. Brătianu đicea atunci cuvintele acestea, cari potü rămâné ca fundamentulü politicei române:

„Când abia imi cultivü grădinița mea, ce am să cautü în grădina vecinului, ori câtü de frumoșe flori ar fi în ea, și ori câtü de romănesci ar fi.“ Și avea foarte multü dreptate.

În istoria popörelorü suntü exemple de intervențiune, intervențiune dela statele cele mari la cele mici; dér dela cele mici nicü-odată. Cei mici nu se amestecă în trebile celor mari; și după multe lupte s'a recunoscutü, că tóte statele suntü egale și tóte stăpâne la ele acasă, și s'a proclamatü acestü adevărü, recunoscutü în dreptulü gințilorü, că decă neintervențiunea este o datoriă pentru statele mari, ea este o condițiune de existență pentru statele mici.

Așa-dér intervențiune, nu. Și d-lü Sturdza nu a pututü să đică se se intervenă pe cale diplomatică. D. Sturdza este unü omü seriosü. Statulü nu pöte să facă politică sentimentală. Unü statü trebuie să vorbescă cu autoritate, unü statü trebuie să aibă posibilitatea de a impune, ce đice densusulü.

Dér s'a đisü nu intervențiă, ci samsarlicü.

Ce cuvëntü uritü pentru acei, pe cari altă-dată d. Fleva îi numia colectivisti!

Atunci judecătorulü cu voce tare și apăsată đise: „Ar trebui să te judecä la 3 luni închisöre grea cu muncă silnică pentru conturbarea de liniște și amenințări periculoșe, însă fiindü cu considerare, că d-ta ești unü omü tinerü, nepriceputü, nebunü, care nu cunosce legile țerei, vei plăti numai 6 funți sterlingi. Trebuie însă să-ți afii doi chizeși pentru aceea, că vei respecta 6 luni pacea, și să știi, că decă numai odată încă vei cuteza a pronunța atari amenințări, atunci munca silnică sigurü e a dumi-tale!“

Câteva zile după cele petrecute întâlnii eu din întâmplare pe Baronul C. în grădina botanică, unde cu unü amicü englesü, unü scriitorü, care a călătoritü multü în lume și avea experiențe vaste, priviam unele animale aduse de curëndü. Aflai pe C. schimbatü foarte tare și i-o și spusei acésta: Elü rise amarü și replică: „Numai nu cere, ca să-ți spunü cauza, căci de altcum éráși ni s'ar puté întâmpla, ce mi-s'a întâmplatü de două-ori“. Eu însă insistai totü mai tare, și în fine elü se hotărî a-mi

Dér vedütü ați jurnalele de peste munți. Ele refusă samsarliculü d-vóstré așa cum ilü propune șefulü d-vóstré.

Vă răspunsü „Gazeta Transilvaniei“: Nu, repudiemü samsarliculü d-vóstré; cestiunea este a noastră și nu d-ta, d-le Sturdza, ai să hotărêști asupra autonomiei Transilvaniei. Samsarlicü, adecă mediațiune, cum se đice în dreptulü gințilorü. Ei bine, să vedütü asemenea mediațiunii în istoria popörelorü. Anglia a propusü mediațiune în Portugalia, în timpulü revoluției dela Oporto; Rusia în Statele-Unite, în timpulü rebelului de secesiune; Franca în regatulü Neapolului, când se resvrătise Sicilia la 1849.

Șiți, ce a făcutü Franca, când regele Neapolului i-a refusatü mediațiunea. A trimisü escadră franceșă în apele Siciliei. Ce escadră veți trimite d-vóstré, d-lorü liberali, când samsarliculü nu vi se va primi? (Iaritate).

Avemü noi posibilitatea să facemü se ni se asculte cuvëntulü? Étă cestiunea cea mare.

Dér atunci ați adăogatü: decă cuvëntulü nostru nu este ascultatü, va scri Austro-Ungaria, va scri Germania, va scri și Europa întrégă, că dorobanțulü românü nu va merge alături cu hovedulü maghiarü!

A! d-le Fleva! Ați proclamatü o teoriă periculöșă. Cum? Soldatulü românü să mergă altü undeva, decätü unde-lü va trimite șefulü séu?

Ce? Vomü da pe mâna soldatulü cestiunea, decă trebuie să mergă alături de honvedü, séu alături de cazacü? Căci de nu va merge alături cu honvedulü, va trebui forțamente să mergă alături cu cazaculü.

Nu vedeți, că o asemenea declarațiune ne interđice chiar dreptulü de a mai alege.

Acésta o voiți d-vóstré? Spuneți-o categoricü.

Suntü două politici de urmatü pentru țera noastră; nu știu, care va fi cea fericită; e în misterele providenței; nimeni nu o pöte ști. Cine are să biruiescă din marea alianță franco-rusă și din tripla alianță? Alegeti-vö politica d-vóstré și spuneți-o francamente.

Dér așa, în Senatü, să faceți curte Austriei și Germaniei, pe când în Cameră să lingușiți pe Rusia, acésta, d-lorü liberali, nu e politică romănescă! (Aplause prelungite).

D-lorü, ați mai đisü unü lucru: că politica urmată de noi e o politică neprevădătoare.

Acusațiunii de acestea suntü interđise partidului liberalü.

Politică neprevădătoare? Dér să vă reamintescü o cestiune, care vedütü, că s'a cam uitatü. Vorbiți de istoriä; ei bine, nu potü uita faptele petrecute sub ochii noștri.

Partidulü liberalü, atâtü de neprevădătorü în cestiunea Basarabiei, să ne arunce acușațiunii de neprevădere? D-lorü liberali, știați ori nu, că Basarabia era să fiä luată de Ruși? O știați. Ce ați făcutü ca să înlăturați acésta durere? Nimicü.

Nu aveamü până acum documente oficiale, ca să demonstrămü acésta, astăzi însă, — printr'o indiscrețiune pöte — avemü asemenea documente.

Am aci cărțile publicate de fiulü lui Kogălniceanu, cărți de cari nu mă potü îndoi, că suntü adevărate.

Ei bine, vreau să vă semnalezü o depeșe a marelui patriotü, a marelui bărbatü de statü, a liberalului Kogălniceanu:

face destulü dorinței. Auđendü eu povestea așa, precum am povestit'o aci, stëtui în locü și mă uimii. Chiar așa puținü o pri-cepeam, ca și Baronul C. însuși. Numai Englesulü din societatea noastră suridea veselü și după-ce privi câtva timpü pe nefericitulü omü tinerü, đise: „Așădér D-ta nu ști, că a impușca o vulpe, séu peste totü a o omori altcum, decätü cu căni, cai și sbiciu, este în ochii celorü mai mulți compatrioți ai mei o crimă cu multü mai de josü, decätü a fura o pungă? D-ta nu știi, că mai nicü unü gentilomü din Anglia nu întinde mâna unui omü, despre care e doveditü, că a impușcatü cu glonțü o vulpe?“

Noi, e dreptü, ambiü nu am știutü asta, însă era așa. Baronul C. deveni acum mai înțeleptü, dér mai supăratü. Elü după aceea părăsi îndată Anglia și nu mă voi mira, decă voi auzi, că nu are chiar cele mai bune păreri despre regatulü de insule și despre locuitorii aceluia.

V. S.

Ministrulü de externe agentulü diplomaticü alü României la Viena.

Bucuresci, 26 Ianuarie 1878.

... nu suntemü de locü agentü provocatorü. *Încă din luna Iulie am știutü ceea ce se petrecuse în Reichstadt; și nu avemü trebuința d'a întreba pe Principele Gortchakoff, decă Austro-Ungaria consimțise séu nu la retrocesiunea Basarabiei, după cum mă angageai s'o faci prin depeșă D-vóstré din 29 Noemvre. V'amü spus'o la Viena și St. Petersburg.*

Kogălniceanu.

Se decisese acésta la Reichstadt, Kogălniceanu o știa; Kogălniceanu vö prevenise.

Ei, ce ați făcutü?

Pentru ca să conservați acea vană umbră de popularitate, trebuinciosă ömenilorü de statü, dér periculöșă, când alergü numai după dënșă, ați ascunsü adevărulü țerei și n'ăți luatü nicü o măsură pentru ca, celü puținü, în schimbulü aceștii nenorociri, acestei inevitabile nenorociri, să dobândiți celü puținü veri o compensățiune. Și puteați dobândi multü!

Nu vă faciü răspunđitori de pierderea Basarabiei, lucrulü acesta era decisü de cei mari, de cei puternici; dér făcutü ați ceea ce a făcutü Cavour, când a datü o parte din Italia? Nu! Ce ați dobânditü D-vóstré pentru țera? Nimicü. Pentru a vă păstra popularitatea, ați ascunsü țerei acésta cestiune, și réu, foarte réu ați făcutü! (Aplause prelungite). N'ăți avutü, D-lorü, prevedere.

A fostü atunci o mare discuțiune în tre noi, România cea mică și imperiul rusesc celü puternicü, o discuțiune mare, în care imperiul rusescü cu perfidiä voia să trateze numai cu noi, pentru luarea Basarabiei; generalulü Ghica, agentulü nostru la Petersburg, đicea principelui Gortchakoff: „Românii nu vorü, Românii nu înțelegü să trateze“.

Ni se propunea, și tratamü, pe când Basarabia era definitivü perdutä!

V'ăți arătatü mândri și bine ați făcutü. Atätü mai era de salvatü: mândria națională!

D. Ghica đicea: „Românii vorü resista chiar cu armele în mână!“

„Băgați de seamă! răspundea principelui Gortchakoff, căci este vorba de existența voastră națională, și decă nu voiți a trata, vomü intra în țera voastră, și vé vomü desarma armata“. Armata română, care se luptase alături cu dënșii în câmpiile Bulgariei!

Atunci, D-lorü, a fostü unü Românü, care a protestatü...

D. I. Lecca: Unü junimistü ar fi resistatü!

D. C. C. Arionü: La asemenea întrepreri, repetä cuvintele D-lui Carp: nu se răspunde.

Étä, D-lorü, depeșele lui Kogălniceanu de cari vreau să vă vorbescü.

Ministrulü afacerilorü străine.

2 Aprilie 1878, Sf. Petersburg.

Principele cancelarü m'a rugatü să trecü pe la densusulü astăzi de diminetä. Îndată ce am intratü mi-a đisü: „Decä aveți intențiunea d'a protesta, séu a vé opune la articolulü menționatü, va ocupa România și va desarma armata română“.

I. Ghica.

Étä amenințarea, dér étă și răspunsulü:

Agentului diplomaticü alü României la St. Petersburg.

6 Aprilie 1878.

„Veți ști, că alaltăieri principele domnitorü a invitatü pe Baronulü Stuart la palatü, și i-a spusü, că ar trebui să se știe la Petersburg, că pe tronulü și în capulü armatei române este unü Hohenzollern, și că nu o armată, care a combätutü la Plevna sub ochii împăratului, si care numără în rândurile sale trei sute cavaleri ai St. George și optü sute cavaleri ai Stelei române, se va lăsa să fiä desarmată.“ (Aplause prelungite și în delungü repetate).

D-lorü, vé mulțumescü de aceste aplause, căci ele trecü pe d'asupra capului meu și se urcă până la piciorile tronului. (Aplause prelungite). Regele, étă, care a fostü Românulü, care a protestatü. Și când știați acestea tóte, și când știați, câtü de delicată e cestiunea, și că existența noastră națională pöte să depindă de unü pasü greșitü făcutü în politica eternă, vé întrebü: ce scopü ați avutü, când ați adus'o la tribuna Senatului, când ați adus'o la tribuna Camerei?

Scopulü e lesne de ghicitü. S'au schimbatü timpurile; nu mai sunteți la putere. S'a învechitü legenda libertății, și vé trebuie o legendă nouă. Și atunci nu ați esitatü, și în locü să detașați celü puținü ma-

rea cestiune a meamului nostru, ați luat'o cu celelalte argumente învechite și ordinare și din durerile fraților noștri și din lacrimile lorü, ați vrutü să vé făuriți arme, ca să răsturnați guvernulü. (Aplause) Așa sunteți de însetați de putere, așa sunteți de nesocotiți, că n'ăți simțitü, că pe o asemenea cestiune nu cade, nu trebuie să cadă unü ministerü romănescü! (Aplause prelungite).

*

În numerii primü din anulü viitorü vomü publica discursurile ce au mai urmatü în Cameră în cestiunea română, precum discursulü D-lui Stolojanu, Maiorescu, ș. a.

SCRIRILE ĐILEI.

- 80 Decemvre.

Pregătiri pentru Congruă. Ministerulü cultelorü și alü instrucțiunei publice face cunoscutü, că comisiunea regnicolară pentru Congruă, care va avé să se ocupe de îmbunătășirea stărei materiale a „preoțimei mirene catolice de ambele rituri“, va ținé Sămbătă în 20 Ianuarie 1894 o conferență în ministerulü de culte. Lista membrilorü acestei comisiunii este următorea: Președinte Josifü Samassa episcopü de Agria; raportorü Franciscü Boncz; notarü br. Jeszenszky Bela; membri în comisiune: Dr. L. Schlauch, episcopü-cardinalü, br. Carol Hornig, episcopii George Schopper și Mihailü Pavelü; conte Teodorü Andrássy, conte Albert Apponyi, Ladislau Bossanyi, Franciscü Fenyvessy, Salamon Gajzágo, Nandor Horánszky, conte Ales. Károlyi, Ales. Mohay, Petru Németh, Franciscü Neppel, conte Palavicini Ede, br. Josifü Rudayanszky, Vincențiu Spett, conte Géza Szapáry, conte Aladar Szechényi, Dr. Akos Timon, Aloisiu Unger, conte Nándor Zichy. Ministerulü este reprezentatü, celü de interne prin br. Samuel Josika; celü de justițiä prin Dr. Zsigmond László și Dr. Vavrik Bela; celü de finanțe prin Josifü Angyal și Iuliu Tonháy; celü de culte și instrucțiune prin Imre Szalay, Iuliu Tost și Ioanü Ivankovits. Românii gr. cat. așădér nu suntü reprezentați, decätü prin episcopulü Mihailü Pavelü dela Oradea-mare.

- o -

Dr. V. Lucaciü, după cum ni-se scrie din Pesta, e sănătosü și voinicü. Bóla lui de ochi se va ridica, pentru - că nu e seriösă, adecă nicü unü pericolü nu este. Fetele române din Sibiiu îi pregătesc o surprindere plăcută de anulü nou; unü darü i-se va trimite și studentulü universitarü Maniu e rugatü a 'lü presenta în fruntea tinerilorü dela universitate.

- o -

O întrebare nostimă. Cetimü în „Magyarország“, organulü faimosului Bartha, că ministrulü de interne a adresatü viceșpanulü din Turda următorea întrebare nostimă: Nu cumva Valahii din comitatü suntü supărați pe d-ta și pe organele executive ale comitatului, pentru că umblați pururea îmbrăcați în pantaloni unguresci? — Minunată ideeä! D-lü Hieronymi ar voi să resolve „cestiunea valahă“ prin curiösă modalitate, de-a porunci organelorü sale din comitate, să nu mai pörte uniformă ungurescä, în credință, că prin acésta modalitate va îmblândi pe „sëlbaticii Valahi“. Halalü de așa ministru.

- o -

„Omladinei“ Cehilor i-s'a intentatü unü procesü monstru, care se va începe în 15 l. c. Așteaptä toți cu nerăbdare să vedă, decă se va puté descoperi organizațiunea și scopulü acestei societăți misterioșe, despre care se đice, că ar sta în legătură cu Cehii tineri, și că aceștia nu numai că arü fi ajutatü cu bani societatea, ci arü fi luatü parte chiar la adunările ei.

- o -

Recursulü de nulitate, înaintatü de d-nii Russu Șirianulü și Popa Necșă, cari în procesulü de pressă alü „Föiei Poporului“ au fostü condamnați, după cum se știe, celü dintăiu ca autorü la 4 luni închisöre de statü, ér celü de alü doilea pentru neatențiune la 2 luni închisöre ordinară, — la 9 Ianuarie n. a fostü respinsü de că-

Curia r. din Pesta, pe cuvânt, că nu
 are prinde motiv de nulitate.

—o—

Casă de mörte. Din Timișoara ni-se
 erie, că d-lu protopresbiteru de acolo, Dr.
 Traianu Putici, a suferit d-lele acestea o
 grea pierdere prin mörtea drăgălașei sale
 fiice *Mariöva*, care la 27 Decembrie v. c. a
 răposat în etate de doi ani și jumătate.
 — Adresăm întristatilor părinți și fami-
 liei sincerile noastre condolențe.

—o—

Trachoma. Bóla egiptenă de ochi tra-
 choma a început să se ia întinderi înspăi-
 mântătoare și în unele părți ale Ardealului.
 Astfel în comuna Băceni (Aranyezö) și
 în comitatul Solnoc-Dobéca s'au con-
 statat nu mai puțin ca 130 de bolnavi
 de trachomă, dintre ca 50 au orbită cu
 orbolii. Pentru împedecerea epidemiei acum
 se înființază în comună barace pentru bol-
 navii.

—o—

Roma în zăpadă. După cum se scrie
 în Roma, orașul s'eamănă mult cu orașele
 din Nord. E lucru rău a vedea Roma în
 zăpadă, de-aceea streini caută locuri ridi-
 cate, ca să pótă vedea această priveliște
 miraculoasă. Dér locuitorii Romei totuși spe-
 reză, că în timpu forte scurtu voru poté
 brăși culege viorele de pe câmpul vilei
 Borghese.

—o—

1 Un mijloc de casă ieftină. Pentru re-
 gularea și conservarea unei mistuirii bune se
 recomandă cunoscutele prauri Seidlitz ale lui
 Koll. Cutii originale 1 fl. lucata. Se pótă că-
 tăta d-lele pri postă de către farmacistul A.
 Koll, liferentulu curții di Viena Tuchlauben 9
 în farmaciile din provincă să se cêră prepara-
 tul lui Koll prevăduțu cu marca de contravenție

La procesul Memorandului.

Hațegü, 3 Ianuarie 1894.

Domnule Redactoru Diarele maghiare
 sperate d-lele aceste, au lătit vestea, că
 procesul „Memorandul”, fixat pentru
 ziua de 23 Ianuarie c. s. n., nu se va pute
 jude din cauza mulțor apeluri de necom-
 petență etc., făcute de iculpați contra de-
 terminii tribunalului de resă și cari nu
 voru poté rezolva până la termenul de
 retractare.

După totă probabilitatea, această răs-
 pândire tendențioasă — a făcutu numai
 un scopul de-a seduce opinia publică eu-
 ropenă și nu cea indigea română, care-și
 cunoșce perfectu marfa și se ofere spre
 cumpărare. Stratagemă această, care ar pu-
 té împedeca participarea raportorilor di
 asticeia din afară, — de cari ei se temü
 foarte multü, căci plecându din punctul de
 vedere alü nesiguranței raportorii străini
 ar risca cam multü a întreprinde o călăto-
 rie cam nu tocmai de plăcere — și cos-
 tisitoare — în toitul ierei. Calculul e bine
 combinat și ar fi putut să averse efectul doritü,
 punându în atare casü ressa maghiară în
 fericita poziție de a deatura adevărutulü
 cursu alü desbaterei procesului menționatü
 și ar fi adusü în incertitudine opinia pu-
 blică europeană prin contradicerile des-
 crierilor ce ar fi uriatü în colónele
 diaristiceia române de altü, restrinsă, și a ce-
 lei maghiare în diferite limbi răspândite.
 În casul de participare în persoană a re-
 prezentanților pressei străine europene însă,
 această nu s'ar mai puté nici măcaru presu-
 pune căci „ce vedü ochi, crede inima“.

În interesulü cauze și adevărului, Vë
 rogü respectuosü — bine voiți a da locü
 în colónele diarului Dv. a dirigeți, acestorü
 ale mele presupunerü, car se baséză nu nu-
 ma pe experiența făcută „fiind-că ne cu-
 noșcemü marfa“, dér nu nai departe de
 obiectu adü, apelulü D-lui Ionü Munteanu de
 ieri în materiä de necompetență și s'a ina-
 potatü cu clausula de respingere exoffo sub
 motivulü „că contra unei as-felü de decisiuni
 care locü nici apelü și nici nulitatea“; —
 prin armare dér respingându-se unulü exoffo
 este mai multü ca sigurü, că tóte au
 avutü aceeași sortă, — altum prevăduțü
 denoi, — și ca consecință retractarea fixată
 la 23 Ianuarie nu se va amăna din aceste
 cauze, ei se va ține, decât nu cumva alte
 motive — pentru noi mistere, — nu vorü
 interveni.

În speranța, că atâtü Dv. veți lua,
 câtü și că veți mijloci, ca și presa des-in-
 teresată, să ia convenita notiță de cele es-
 puse aci, în interesulü adevărului, Vë rogü
 primiți asigurarea osebitei mele stime și
 considerațiunii.

Cu totü respectulü

Marcu I. Munteanu
 propr. în Hațegü.

De la Făgărașu.

Din comitatul Făgărașului, 6 Ian.
 n. 1894.

(Fine).

Vorbesc d-lü Bartha de agitări, apoi
 din propunerile sale reiese, că d-lü Bartha
 este celü mai mare agitatorü, dér față de
 elü d-lü Jeszenszky tace și nu face ni-
 mica, precum nu s'a făcutü nimica pentru
 cele petrecute la Clușiu, Turda, Aradü,
 Oradea mare. Vorbesc de agitäre d. Bartha,
 dér acesta este unü terminü atâtü de largü,
 încätü sub căciula lui, șovinismulü maghiarü
 póte subsuma tóte mișcărilor și simțemintele
 nostre românesci. Décă unü învățatorü spune
 scolarilorü săi, că alfabetulü românü de adü
 este mai totü acela, ce l'au folositü vechii
 Romanü în Italia, elü — după șovinismulü
 maghiarü — agitéză; decât unü preotü spune
 din usa altarului credincioșilorü săi, ca să
 țină strinsü la limba, credința și datinele
 lorü românesci, elü agitéză; ba d-vóstră
 puteți să mă calificați și pe mine și pe alții
 de agitatorü, când venimü să ne apărămü
 drepturile nostre.

Vedeți dér, că sub larga firmă de a-
 gitäre, Românii potü fi espuși în totü mo-
 mentulü orü cărorü șicane. Vë place a vé
 provoca la „mama Ungariä“, apoi ce mamă
 póte fi aceea, care pentru ea își alege
 și rezervă cele mai bune porțiuni, ér pe fiil
 îi ține cu mere pădurețe. Vorbiți de o
 Ungariä mare unitară, apoi nu vede d-lü
 Bartha, că propunându măsurü deosebite
 cu deosebire pentru Românii din Ardélü,
 singurü elü ne dá să înțelegemü, că deși
 uniunea Ardélului este în formă decretată,
 dér în faptă nu este realizată, când noi
 stăm înă sub altă lege de presă, altă
 lege electorală, avemü altü dreptü civilü,
 altă procedură penală și mai multe alte
 legi cu totulü diferite de cele din Ungaria.

Décă propunerea d-lui Bartha este în
 genere nefericită, apoi cu atâtü mai triste
 urmări póte avé ea pentru comitatulü Fă-
 gărașului, care are o populațiune de 95%
 curatü românä; unde ați datü de vre-unü
 agitatorü în acestü comitatü? séu ce ne-
 plăceri ați suferitü d-vóstră, Maghiarii, séu
 neromânii, dela acestü pacnicü poporü?
 Pentru noi decü din acestü comitatü nu
 esistă nici unü motivü de a consimți, ba
 nici chiar de a lua la cunoscință nota co-
 mitatului Clușiu, și fiind-că noi totü dorimü
 bunăstarea și înflorirea patriei, ér cu deo-
 sebite binele și pacea comitatului, credü,
 că și d-vóstră veți dovedi această, decât cu
 totii vomü sprigini propunerea d-lui pro-
 topopü Iuliu Danü, ca să se respingă nota
 comitatului Clușiu.

Pentru primirea propunerii comitetu-
 lui permanentü vorbiră adv. Benedek, Balla,
 Nagy Sándor și preotulü sasü Fleischer. Ina-
 inte de votare, prot. Iuliu Danü, temându-
 se de împărțirea voturilorü față de 2 pro-
 puneri din partea Românilorü, și-a retrasü
 propunerea, și așa s'a votatü asupra pro-
 punerii adv. Iosifü Pușcariu și a comitetu-
 lui permanentü. — Pentru propunerea lui Puș-
 cariu, de a se trece în ordine a d-lei, au vo-
 tatü 47 membrii, ér contra 37.

Din această votare își póte face orü și
 cine ideä despre modulü, cum s'a fabricatü
 faimósa adresă a Făgărașului la 14 Octom-
 bre 1893, cu privire la introducerea admi-
 nistrațiunei de statü, adecă fără de vre-o
 desbatere, din simpla cauză, că aceea a
 fostü pusă la ordine a d-lei séra târziu, când
 nu mai era nici unü Românü de față, ér
 amplotaii românü, cari mai erau de față,
 nici n'au suflatü, fiind-le gurile legate prin
 cunoscutulü ucasă alü fispanului.

Din lista viriliștilorü pe anulü 1894
 am văduțü, că numéru viriliștilorü românü
 a mai crescutü și că censulü lorü variéză
 dela 1310 fl până la 103 fl

Ni-a surprinsü, când am văduțü, că
 s'a propusü spre alegere în comisiunea ad-
 ministrativă — cea mai însemnată comi-
 siunea în comitatü — dintre Românü ad-
 vocații: Dr. N. Motocü, Dr. Micu, N. Ga-
 roiu, și D-lü Cosgarea, cari au și fostü
 aleși.

Comunicü aci și unü casü tragi-co-
 micü: La statorirea drumurilorü vicinale,
 comitetulü permanentü a fostü decisü, ca
 drumulü ce duce din Porumbaculü de susü
 prin pădure la fabrica de sticlă a jidovilorü
 Nathan, să se privescă numai ca drumü de
 câmpü alü acelei comune, pentru care lo-
 cuitorii nu suntü obligați a face deosebite
 prestațiunii; se scólă însă Nathan, și sub
 cuvântü, că acolo se află fabrica lorü de
 sticlă, care ar suferi din cauza drumului
 celui réu, cere să se decidă, ca acelü drumü
 să fiä comunälü vicinalü și să fiä comunele
 obligate a-lü ține în stare bună.

Sé veți comediä! Față cu această cu-
 tezată propunere a jidanului nu s'a aflatü
 nici unü membru alü comitetului perma-
 nentü, care să fi îndrăsnitü a apăra pro-
 punerea comitetului, care era adecă a sa
 propriä. Cu tóte acestea, Românii cunos-
 cându intențiunea, au susținutü ei cu 37
 contra 31 voturi propunerea comitetului
 permanentü!...

În fine cererea reuniunei carpatine
 pentru maghiarizarea numirilorü de locuri
 cu nume „streine“, s'a respinsü.

Coresp.

Sciri telegrafice.

Roma, 11 Ian. — La turburările
 în localitatea Croato s'au făcutü de-
 monstrațiuni franceso-file. Mulțimea
 a strigatü: „Trăiescă Sicilia! tră-
 iescă Francia!“ Guvernulü supra-
 veghiéză cu mare rigóre pe cei ce
 vinü dela granița francesă și elve-
 țiană.

Parisü 11 Ianuarie. — În proce-
 sulü anarchistului Vaillant acesta a
 declaratü, că atentatulü din cameră
 l'au făcutü în contra deputațilorü,
 cari suntü uniiștii principali ai mi-
 seriei sociale, eară nu în contra pu-
 blicului ascultătorü. Vaillant a cetitü
 unü memoriu, care cuprinde progră-
 mulü séu anarchistü. Jurații l'au
 declaratü *vinovatü*. Vaillant a fostü
 condamnatü la mörte. Elü dize după
 cetirea sentinței: „Merci, vive l'anar-
 chie!“ (Mulțămescü, trăiescă anar-
 chia!)

Procesul Memorandului amănatü.

Tocmai la încheierea foiei primirămü
 următorea telegramă:

Clușiu, 11 Ianuarie 5 óre d. a.
 — *Procesulü Memorandului s'a amănatü,*
 până după deciderea asupra escep-
 ționilorü și a cererilorü acușatorü,
 de către Curia reg. din Pesta.

Tulburările din Sicilia.

Ceea-ce se petrece de săptămâni de
 zile în Sicilia, putemü numi acum cu totü
 dreptulü *revoluțiune*. Étä scirile cele mai
 noué despre aceste îngrijitóre turburări:

Roma, 5 Ianuarie: Decretulü care, pro-
 clamă starea de asediü în Sicilia este prece-
 datü de raportulü consiliului de ministri către
 rege. Raportulü dize, că în urma deplorable
 lorü neglijențe din timpurile din urmă, condi-
 ționile Siciliiei au devenitü așa de grave,
 în câtü măsurile ordinare nu mai suntü de
 ajunsü. Trebuie unü remediu escepționalü,
 precum escepțională este fapta perversă a
 inamicilorü patriei. Este evidentü, că există
 unü comitetü dirigențü, care abuzându de
 garanțiile constituționale, se reunescé fără
 tēmă. „Curierulü din Neapole“ dize, că de-
 putatulü Giuffrida și încă alți trei preșe-
 dinți de fasci din Trapani, din Messina și
 din Girgenti au fostü areștați, în urma unui
 manifestü socialistü foarte violentü, adresatü
 de către comitetulü centralü alü fascilorü
 lucrătorilorü Siciliiei.

Diarele italiene aprobă proclamarea
 stării de asediü în Sicilia. 12.000 ómenü
 din Sicilia s'au înarmatü.

concediu nelimitatü, au fostü rechiamați
 sub arme.

Unü decretü cu data de 4 Ianuarie
 chiamă pentru ziua de 10 Ianuarie infan-
 teria și bersaglierii din prima categorie ai
 clasei din 1868 din 37 districte ale regatu-
 lui. După diarulü „Il Parlamento“, câteva
 guverne, mai cu sēmă acele din Berlinü,
 erau informate chiar din vars trecutä de
 către consuli lorü din Sicilia de contra-
 banda de arme, care se făcea în această pro-
 vincie. Guvernulü italianü a fostü de ase-
 menea încunoscințatü și a luatü câteva
 măsurü, cari au rămasü neeficace. Consululü
 din America, care este și bancherü și care
 era în raporturi de afaceri cu diferite per-
 sone, a informatü de asemenea pe prefec-
 tulü din Palermo de sosirea de arme și
 de bani.

Roma, 7 Ianuarie: „Tribuna“ anunță
 că scirile primite la ministerü înfățișéză
 situația Siciliiei ca fiindü mereu gravă. Este
 neîndoiosü, după numărósele doveți, că e
 vorba de o mișcare provocată de multü și
 de care socialismulü internaționalü nu este
 streinü. „Tribuna“ afirmă chiar, că socia-
 liștii germani au trimisü ajutoré în ma-
 multe rânduri în Sicilia. „Riforma“ con-
 stată, că pe măsura ce se cunoscu detali-
 iesü la ivélä intențiunile perverse ale insti-
 gatorilorü. S'au descoperitü la șefii miș-
 cării documente foarte grave, cari arată ade-
 vératulü scopü alü rescólei. „Corriere d
 Napoli“ publică o telegramă din Parisü, su-
 totă reserva, în care e dicitü, că anarchistul
 Amilcare Cipriani cu număróși adepti vor
 să încerce să debarcheze în Sicilia.

Neapole, 7 Ianuarie: Orașulü e l-
 niștitü. Prăvăliile au închisü obliónele
 părțile de pe stradă, temându-se de turbu-
 rări. Mai multe persoane suspecte au fost
 arestate. Unü caporalü de infanteria a fost
 aruncatü pe josü eri séră, desarmatü și rē-
 nitü cu bastonulü, pentru că nu voise să
 ia parte la strigătele resvrăpitoare de mul-
 țimii. Unü sergentü de gendarmi și
 gardă comunälă au fostü răniți. S'au făcut
 5 areștări.

Palermo, 8 Ianuarie: Măsurile luat
 asigură ordinea; peste totü e liniște, afar
 de Tentini și Ragusa, unde este puțin
 agitațiä. Unü decretü alü generalului Morru
 care întră ađi în vigóre, istituie trei tribu-
 nale militare: la Palermo, la Messina și la
 Caltanissetta și conferă comandantilorü mi-
 litari dreptulü de a le convoca de câte-o
 ei vorü găsi, că este indispensabilü în inte-
 resulü disciplinei și alü restabilirii ordine
 Represiunea va fi imediată și se vorü aplic
 dispozițiunile stabilite pentru timpü de răz-
 boiu persónelorü străine, miliției, decât să
 vârșescü delicté prevăduțé de codulü pe-
 nalü militarü cu ocazia manifestărilorü, gē-
 lăgiei și rescólelorü. De asemenea vorü
 trimise înainte tribunelorü militare deli-
 cté prevăduțé de codulü penalü ordinar
 în materiä de escitațiune la rășboiulü ci-
 vilü, de formarea corporilorü de armatü
 intimidatiä publică, etc.

Roma, 8 Ianuarie: După „Opinione
 hartiile găsite ar proba esistența unui plan
 conceputü cu Cipriani și alți anarchiști și
 socialiști străini, pentru a face să isbucnescé
 o rescólä, nu numai în Sicilia, dér în acelaș
 timpü și întralte părți ale Italiei, mai cu sēm
 în Romagna. „Riforma“ asigură, că d. Crispi-
 va presinta la deschiderea Camerei un
 proiectü în privința căruia va pune ches-
 tia de încredere, privitorü la măsurile so-
 ciale în favórea Siciliiei. „Italia“ dize, că
 preparându-se mișcarea în Sicilia se spe-
 rare, că în același timpü o revoluțiune so-
 cialistă ar isbucni în totă Italia.

Cabelulü, care transmite curentulü pen-
 tru lumina electrică din strada Națională
 și Corso a fostă tăiatü eri; faptulü a fostü
 denunțatü la timpü poliției. După unü sconi-
 culesü de „Corriere di Napoli“, s'a găsit
 o scrisóre adresată d-lui Defelice, care dize
 „Ocupă-te de Sicilia; mă gândescü la Ro-
 magna; cândü se va rescóla Sicilia, Ro-
 magna va răspunde ca unü singurü omü.

Contrarü tuturorü șgomotelorü însă
 Romagna e cu totulü liniștită.

Colecta pentru gimnaziul din Blăşiu.

Suma din anul 272 pro 1893: fl. 1657,72
M. G. Stănescu Braşov 5 fl.; Tache Stănescu 10 fl.; Antonia Jernea Er-Tarcea 10 fl.

S'a colectat prin d-lu I. Săbădean 10 fl.; Petru Pop jude de trib. 3 fl.; Dr. Dimitrie Papp adv. 2 fl.; Dr. Eugen Meşian adv. 2 fl.; Simeon Dămian adv. 2 fl.; Ioan Bran de Lemeni com. sup. in pens. 10 fl.; lord. I. Muntean funcţ. 2 fl.; suma totală 31 fl.

Ioan Costin par. Satul nou de sus a colectat 10 fl.; Vasiliu Orăsan Săn-Iacobul de M. 10 fl.; Enea Hodoş prof. Caransebeş 5 fl.; George Vişa Zlatna 5 fl.

Dr. Iacob Maior medic în Lugos a colectat dela: D-nii Dr. Victor Mihaly 20 fl.; Iuliu Mihaly 10 fl.; Coriolan Bredician 10 fl.; Constantin Rădulescu 10 fl.; Dr. Ioan Maior 10 fl.; Nicolau Birăescu 5 fl.; Iulian Ianculescu 10 fl.; Dr. Demetriu Florescu 5 fl.; Ioan Lăzărescu 1 fl.; Titu Haţeg 2 fl.; Silvia Maior n. Bogdan 20 fl.; Dr. Iacob Maior 20 fl.; Iuliu Raţ 10 fl.; Tribunist 1 fl.; Corneliu Jurca 1 fl.; Dr. George Dobrin 5 fl.; Dr. Şt. Petroviciu 5 fl.; Nicolau Proştean 5 fl.; Michail Désán 5 fl.; Coriolan Birăescu 2 fl.; Vasiliu Jurca jun. 1 fl.; Aurelia Ştefan 50 cr.; Ioan Iorga 50 cr.; Simion Frunză 2 fl.; Dr. George Popoviciu 5 fl.; A. B. C. D. 2 fl.; Rieger Nándor 2 fl.; George Martinescu 5 fl.; Traian P. Răcz 2 fl.; Dr. Pop Isidor 2 fl.; N. N. 1 fl.; suma 180 fl.

Elevii dela şcola gr. cat. din Hodac prin Ioan Scridon doc. 4 fl. 40 cr.; Nico Calmutchi in Colomea 3 fl.

Colectaţi prin George Pascha preot în Satul nou de jos: Pascha Alecsă curator 1 fl.; Pascha Nuţu controlor 2 fl.; Pascha Mitru jude 3 fl.; Pascha Afimia 1 fl.; Pascha Gavrilă senator 1 fl.; Pascha Vasile 1 fl.; suma 9 fl.

Petru cav. Ioanette Câmpeni 20 fl.; Suma 1960 fl. 12 cr.

Producţiuni şi petreceri.

— Reuniunea femeilor române din Blăşiu invită la balul ce se va da în 27 Ianuarie n. 1894 în sala dela „Hotelul univers”. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii. Bilete de intrare a 1 fl. 50 cr. de persoană şi 3 fl. de familie se pot procura pe lângă prezentarea în itărei în ziua balului la „Hotelul Univers” ér' seara la cassă.

— „Societatea de lectură” din Giula germană, cu concursul comitetului parochial de acolo, a dat Duminecă, în 7 Ianuarie n. o serată literară urmată de petrecere de dans. Programul a fost următorul: 1) „Cuvânt de deschidere”, rostit de Petru Biberea paroch; 2) „Hodja Murad Paşa”, poezie de V. Alexandri, decl. de D. Voniga; 3) „Însămnătatea şi folosul societăţilor de lectură”, disert. de Josif Ivan, inv.; 4) „Fragment din Istoria Romanilor” de D. Voniga; 5) „Cuvânt final” de D. Voniga.

DIVERSE.

15 ani în ocele ruseşti. Victor Abulow, care a sosit de curând în Newcastle din Siberia, dă următoarele amănunte interesante asupra traiului său în minele dela Iacutsk. După ce fusese condamnat, ca nihilist a petrecut câţiva ani în puşcăria din Irkutsk. De acolo a fost dus la Iacutsk, oraş situat spre nord de Irkutsk, la o depărtare de 2000 chlm. şi unde se aflau şi minele. Arestanţii între cari se aflau şi câteva femei bolnăvicioase, au trebuit să percurgă pe jos distanţa acesta enormă. Acei, cari nu puteau să meargă repede se obosiau prea tare, erau bătuţi grozav cu enuturile. Abulow a fost de asemenea bătut în mai multe rânduri şi în chipul cel mai barbar. În sfârşit au sosit la mine. În acestea a stat nihilistul Abulow timp de 15 ani, fără să vedă lumina zilei. Unui esilat politic, chiar şi când tribunalul îl condamnă la ocnă, i-se dă voie

să şedă în vre-un sat din împrejurimi, dăr în fiă-care şi trebuie să lucreze în ocnă. Un arestant criminal însu nu are dreptul să iasă din fundul ocnelor la suprafaţa pământului, până nu-i espiră pedepsa. Numai când more acolo, e scos afară spre a fi înmormântat. Mina în care lucra Abulow avea o adâncime de 125 de metri şi o lărgime de intrare de 8 metri. Minerii dorm pe saltele de paie, ér hrana lor zilnică constă din pâne neagră, o farfurie de supă şi o cescă de ceai. Ei muncesc ca şi femeile 12 césuri pe zi. Nu li-se dă voie să petrecă nici la serbătorile mari şi pe cei bolnavi nu-i vizitează nici un doctor. Bine înţeles, că în astfel de împrejurări viaţa unui ocaş e foarte scurtă. Victor Abulow, care a scăpat cu fuga din ocele Siberiei, a ţinut la Londra mai multe conferinţe publice, în cari a descris viaţa condamnaţilor din Siberia. Arestanţii politici, cari au scăpat din Siberia şi-au istorisit aventurile lor. Dăr pentru înţelea ora un nihilist criminal îşi istoriseşte viaţa din acele ocnă înfricoşate. Un astfel de condamnat nu scapă decât foarte arareori. Sórtea lor e să moră în ocnă.

Invitare

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vedurilor sêrace din Braşov şi Săcele, arangiează pentru presera anului nou, în sala otelului „Central Nr. 1” din locu, o petrecere cu dansu, în favorul Reuniunii.

La această petrecere se invită pe această cale toţi acei P. T., cari voiesc să se petrecă presera anului nou împreună, — în o mare familiă românească. — Alte invitări nu se mai trimit.

Damele sunt rugate a se presenta în număr cât mai mare în costum naţional.

Intrarea: 1 fl. de persoană, pentru studenţi 50 cr. Inceputul la 8 ore seara.

Braşov, 23 Dec. v. 1894.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Dr. Josif Blaga,
secre. Reun.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	118.50
Renta de corone ung. 4%	95.—
Apr. obi. ter. ung. în aur 4 1/2%	126.—
" " " " argint 4 1/2%	102.—
Oblig. " " " de ost. I. emis.	121.60
Bouri rurale ungare.	94.80
" " " croate-slavone.	99.—
Imprum. ung. cu premii.	148.—
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin.	141.75
Renta de hârtie austr.	98.20
" " argint "	97.85
" " aur "	119.10
Losuri din 1860	146.60
Acţii de ale Banchei austro-ungar.	1037.—
" " ung. de credit.	428.25
" " austr. de credit.	356.10
Napoleon d'or	9.86 1/2
Mărc imp. germ.	60.87 1/2
London (lire sterlinge).	124.15
Rente de corone austr.	97.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 11 Ianuarie 1893.

Banote rom. Cump.	9.70	Vënd.	9.74
Argint român.	9.65	"	9.70
Napoleon d'or	9.77	"	9.82
Galben	5.80	"	5.85
Ruble ruseşti	131.—	"	131.—
Mărc germane	60.60	"	—
Lire turceşti	11.23	"	—
Seris. fono. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	—	"	—

Cu numărul acesta se încheie semestrul II-lea a anului 1893. Rugăm a grăbi cu reînnoirea abonamentului, ca espedarea ziarului să nu sufere intrerupere.

Administraţiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Plătire avantajoasă în rate!

Am onore a aduce la cunoştinţa Ob. publicu, că
vëndu specialu numai
MOBILE de ARADU,
recunoscute în întreaga Ungaria şi în Ardelu, ca fiind fabricate din materialu bun şi solidu.
Fabricatele se efectuesc de firma Reinhardt Fulöp.
Arangementu
pentru odai de dormitu, de prânditu şi de salone,
în diferite stiluri, cu preţuri estine,
cari întrecu ori şi ce concurenţă, atât în bani gata, câtu şi în rate.
Se potu cumpăra în magazinul meu din
strada Spitalului Nr. 62
Totu acolo se potu căpăta orologe, tablouri,
oglinzi, manufacturi cu preţurile ce mai estine
şi convenabile.
Cu deplina stimă: **ALBERT GRUNWALD.**
331,1—10

Arangementu completu

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiu este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai cerviciose la stomachu şi pantece, în contra căciloru şi acelu la stomachu, constipaţiunei cronice, suferinţei de ficatu, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor şi a celoru mai diferite boale femeesci a luate acesti medicamentu de casă o răspândire, ce creste mereu de mai multe decenii încôce.—Preţul unu cutiilor originale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificaţiunile se voru urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein şi sare alu Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticle este provédută cu marca de scutire şi cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul şi sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popularu cu deosebire prin trasu (frotatu) alinã durerile de goldinã şi reumatismu şi a altoru urmări de rēcã. Preţul unu sticlei-originate plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)
La întrebunţarea zilnică, cu deosebire importantă pentru opii de ori-ce etate şi adulti, asigură cęstă apă de gură conservarea sănătoasă şimai departe dinţilor. Preţul unu sticlei provédute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principala prin
Farmacistul A. Moll, c. şi r. furnisoru alu curţii imperiale iena, Tuchlauben 9.
Comande din provinciã se efectuează zilnicu prin ramburs postalã.
La deposite se se cerã anumitu preparatele provédute cu iscãlitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Braşov: la d-nii farmacişti Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kellermen şi Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoşii, J. L. & A. Hesshaimer Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.
77,— 43

Apărare sigură contra rēclei, podagrei, reumatismului şi gheţii.

DEPOU GENERALU
al fabricelor din Petersburg şi Riga
de CALOCI şi ŞOŞONİ

de gumi veritabilu rusec, pentru bărbaţi, dame şi copii,
cu preţurile originale de fabrică.
Se potu procura dela Magazia de încălţăminte
S. RESCHOVSKY, Viena.
1., Rothenturm-stasse Nr. 4.
La cerere se trimie însemnarea preţuriloru şi indicarea cu se se ia măsura piciorului, asemenea se şune talpă de gumi pe gheţe noue şi vechicu preţu moderat.

Vëndetoriloru se dă rabat bun.

A V I S U !

Prenumeraţiunile la Gazeta Transilvaniei se potu face şi reînnoiri ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-carei luni.
Domnii abonaţi să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilulu nou.
Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa limuritu şi să arate şi posta ultimă.
Administraţ. „Gaz. Trans.”